

RAPORT DE ACTIVITATE 2018

CENTRUL INTERNAȚIONAL LA STRADA

***parte a Planului Strategic 2016-2020**

SUMAR

PRELIMINARII	3
LA STRADA: PE SCURT, DESPRE 2018	4
PROGRAMUL FEMEII	6
I. Promovarea migrației sigure a cetățenilor și prevenirea traficului de ființe umane	7
II. Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor	10
PROGRAMUL COPII	18
III. Prevenirea și combaterea exploatarei sexuale online și abuzurilor sexuale împotriva copiilor ...	19

PRELIMINARII

Cine suntem

Centrul Internațional „La Strada” este o organizație axată pe eforturi de edificare a unei societăți, în care drepturile omului sunt respectate. Este o instituție sensibilă la problemele care afectează **femeile și copiii** și care contribuie la crearea condițiilor accesibile și favorabile pentru protecția celor afectați.

Viziune și misiune

Existăm și activăm pentru a asigura respectarea, la toate nivelurile, a drepturilor și intereselor legitime ale femeilor și copiilor din Republica Moldova – individual, legislativ și executiv. Promovăm acest lucru prin implementarea unui model comprehensiv de activitate, prin informare și educație, sprijin direct și asistență, consolidarea comunității și dezvoltarea politicilor publice.

Valorile noastre

- Respectarea drepturilor omului – considerăm violența împotriva femeilor și copiilor o încălcare gravă a drepturilor omului;
- Respectarea deciziei beneficiarilor noștri privind toate aspectele vieții și tratarea lor cu demnitate;
- Transparența și responsabilitatea;
- Lucrul în echipă, exigență și flexibilitate.

Beneficiarii noștri

Activăm pentru femeile vulnerabile la violență sau afectate de violența în bază de gen, precum și pentru copiii expuși riscului exploatarei sexuale și abuzului sexual.

Cum ne edificăm activitățile

Acțiunile noastre se bazează pe 5 piloni care reflectă o abordare sistemică, pornind de jos, de la baza problemei, a fenomenului violenței împotriva femeilor și copiilor, prin cooperare la nivel național și internațional:

- Prevenire și intervenție timpurie
- Protecție, siguranță și justiție
- Consolidarea capacităților
- Elaborarea politicilor publice
- Elaborarea de date și cercetări.

LA STRADA: PE SCURT, DESPRE 2018

MIGRAȚIA SIGURĂ ȘI PREVENIREA TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE

- ✓ Am asigurat operaționalizarea acordului bilateral RM-Israel, facilitând **angajarea legală a peste 5000 de bărbați** în sectorul construcțiilor, în Israel
- ✓ Am oferit ajutor în **54 de cazuri de trafic de persoane**
- ✓ Am oferit expertiză și suport în elaborarea noii **Concepții a Mecanismului Național de Referire pentru asigurarea protecției și asistenței victimelor infracțiunilor**
- ✓ **Linia Fierbinte pentru migrație sigură și Anti-trafic** a preluat peste **24 mii de apeluri**

PREVENIREA ȘI COMBATerea VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR

- ✓ **Educatorii de la Egal la Egal** au instruit 696 de băieți și fete din peste 20 de localități ale RM, despre ce înseamnă **relații armonioase** și cum să recunoască violența în cuplu
- ✓ Disciplina opțională „**Relații armonioase în familie**” a ajuns deja în **36 de școli din RM (9%)**, la **3370 de elevi**, prin implicarea a **44 de profesori** instruiți în prealabil de La Strada
- ✓ **Consilierii Telefonului de Încredere pentru Femei și Fete** au asistat **953** de victime ale violenței în familie și **19** victime ale infracțiunilor sexuale
- ✓ **Echipa de Suport pentru Femei și Fete** a asistat juridic și psihologic **124 femei și fete**, victime ale violenței sexuale și violenței în familie
- ✓ Zilnic, timp de 14 luni, am pilotat cu titlu de voluntariat **primul model de poliție comunitară din RM**, centrată pe **nevoile urgente** ale victimelor violenței sexuale și violenței în familie (**111 femei și copii**)
- ✓ Am instruit **373 de reprezentanți ai sistemului de drept** să investigheze infracțiunile privind viața sexuală, în formula unui răspuns comunitar coordonat, **centrat pe traumă**
- ✓ Am elaborat **primul studiu de nivel național despre practica judiciară** de asigurare a drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală
- ✓ Am participat la **elaborarea unui nou proiect de lege** menit să **îmbunătățească cadrul legislativ național** referitor la infracțiunile privind viața sexuală

PROMOVAREA SIGURANȚEI COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE;

PREVENIREA ABUZULUI ȘI EXPLOATĂRII SEXUALE A COPIILOR

- ✓ Am elaborat **primul studiu național despre comportamentele și siguranța copiilor pe Internet**
- ✓ Am desfășurat **campania națională „Ziua Siguranței Online”/Safer Internet Day 2018**

- ✓ Am produs **2 spoturi informative pentru adolescenți**, despre comportamentele nesigure online și riscurile întâlnirilor offline
- ✓ Am lansat produsul animat „**Cum să fii părinte inteligent online**”
- ✓ Am lansat **versiunea rusă a portalului siguronline.md** și am preluat **174** de solicitări de consiliere de la **copii, adolescenți și adulți**
- ✓ **Experții SigurOnline** au participat la **17 seminare informative** în **8 orașe** ale țării, unde au comunicat cu aproape **1000 de părinți și îngrijitori**
- ✓ Am organizat **19 seminare informative** pentru **500 de profesori școlari** din 7 raioane ale țării care au aflat cum să creeze **un internet mai sigur** pentru discipolii lor
- ✓ **Echipa de Asistență a Copilului** a oferit suport și expertiză în **83 de cazuri de abuz și exploatare sexuală a minorilor**, dintre care 77 de cazuri noi, înregistrate în 2018
- ✓ Am publicat **raportul independent de monitorizare a eforturilor Republicii Moldova** de punere în aplicare a **Convenției de la Lanzarote** privind protecția copiilor de abuz și exploatare sexuală
- ✓ **Telefonul Copilului** a preluat **5 853 de apeluri**
- ✓ **Voluntarii La Strada** au desfășurat **138 de seminare** despre **siguranța în mediul online** pentru **2782 de băieți și fete** din toată țara
- ✓ Am lansat **un nou proiect național ambițios** de instruire a cadrelor didactice –**INTERSECȚIE, pentru zona sigură online** a copiilor și adolescenților

PROGRAMUL FEMEI

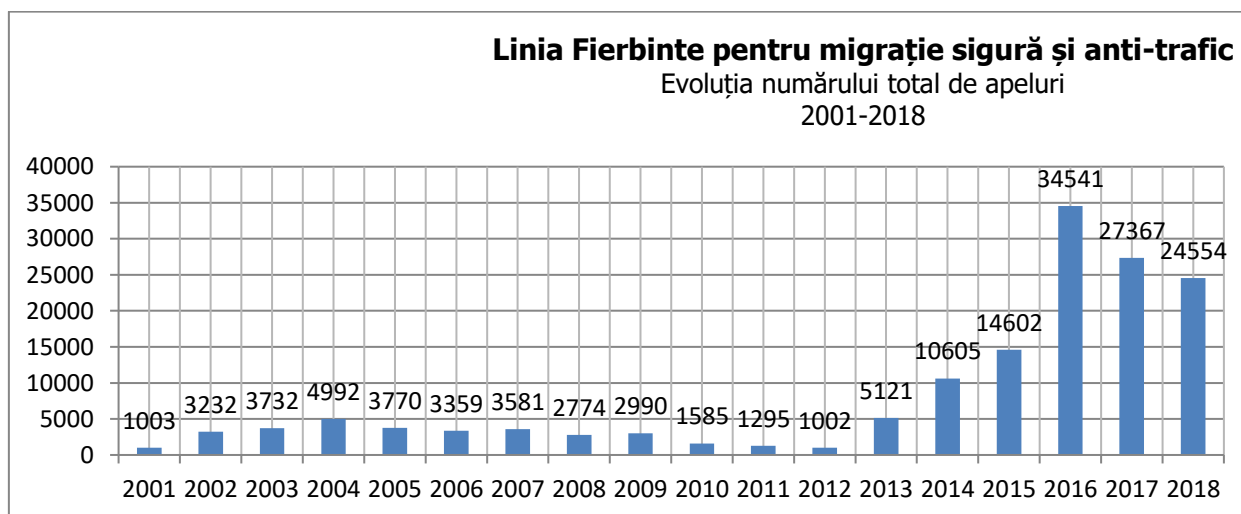

I. Promovarea migrației sigure a cetățenilor și prevenirea traficului de ființe umane

// Contribuții la reducerea vulnerabilității grupului de risc la amenințările continue ale traficului de ființe umane (TFU) //

În anul 2018, portalul informational **www.migratiesigura.md** a avut 18062 de vizitatori (numărul s-a dublat față de anul precedent) dintre care 12210 vizitatori unici (dublu față de 2017). Numărul consultațiilor online pe portal s-a dublat și el și a ajuns la 57.

Linia Fierbinte pentru migrație sigură și anti-trafic (LFA) a înregistrat 23 421 de apeluri legate de migrația sigură. Peste 60% dintre apeluri au fost din partea bărbaților. Această pondere se explică, în primul rând, prin faptul că am continuat să facilităm angajarea la muncă peste hotare a bărbaților. Mai exact, „La Strada” și-a continuat parteneriatul cu Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Israelului în cadrul acordului bilateral privind angajarea la muncă a cetățenilor moldoveni în Israel. Astfel, am reușit să contribuim la **angajarea legală în câmpul muncii a peste 5000 de bărbați, cetățeni moldoveni, în sectorul construcțiilor.**

// Asigurarea accesului persoanelor traficate la serviciile de asistență și protecție //

În perioada de raportare, echipa LFA a preluat 181 de apeluri care au vizat situația a **54 de persoane aflate în dificultate**, dintre care **12** victime ale TFU, **13** persoane dispărute, traficate și **29** de imigranți, victime ale crimelor asociate (contrabandă, violență în familie, violență sexuală, încălcarea drepturilor muncii/muncă forțată etc.). Femeile rămân în continuare cele mai receptive apelante ale serviciului, solicitând ajutor pentru rude sau prieteni.

Dintre cele 12 persoane identificate ca fiind presupuse victime ale TFU, 7 sunt femei și 5 bărbați. Persoanele au fost traficate în scop de exploatare sexuală și prin muncă în Grecia, Rusia, Italia, Spania și Moldova. Odată identificate și evaluate nevoile victimelor, consilierii LFA

au facilitat accesul victimelor la servicii specializate de salvagardare și repatriere, la adăpost, programe de asistență socială și protecție juridică, în mod special celor care au manifestat dorința să coopereze cu LFA.

// Sprijin Guvernului RM în raționalizarea politicilor naționale anti-trafic //

În perioada 2016-2017, „La Strada” a furnizat suport și expertiză în elaborarea primei **Strategii Naționale Anti-Trafic 2018-2023** și **Planului Național de Acțiuni 2018-2020**, care a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 461 din 22.05.2018. Pentru prima dată, Guvernul RM a folosit în planificarea politicii anti-trafic principiile managementului bazat pe impact, stabilind trei categorii de rezultate scontate - **outputs, outcomes și impact**. Acest fapt, la rândul său, deschide oportunități de îmbunătățire a proceselor de monitorizare și evaluare a politicii anti-trafic. În luna iunie, a avut loc o întâlnire de lucru cu noul șef al Secretariatului Permanent Antitrafic, în cadrul căreia s-a convenit că „La Strada” va oferi **expertiză în elaborarea mecanismului de monitorizare a Politicii anti-trafic 2019**.

La solicitarea Ministerului Justiției, „La Strada” a elaborat un aviz pe marginea proiectului Hotărârii de Guvern privind crearea Consiliului Național pentru Drepturile Omului și Secretariatului Permanent pentru Drepturile Omului în cadrul Guvernului RM. Printr-o declarație publică, „La Strada” și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu modul în care problema TFU ar urma să fie abordată de către Guvern, în cazul în care Secretariatul Permanent al Comitetului Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane (Secretariatul Permanent Anti-trafic/ SP AT) ar fi absorbit de Secretariatul Permanent pentru Drepturile Omului.

La solicitarea Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP), „La Strada” a venit cu un aviz cu privire la proiectul Conceptului grupului mobil pentru identificarea promptă a cazurilor de TFU și infracțiunilor conexe.

Principalele concluzii și recomandări ale studiului aprofundat **„Funcția Sistemului Național de Referire în Republica Moldova. Lecții învățate și perspective”**, elaborat în 2017, au fost prezentate și discutate cu un public vast din comunitatea anti-trafic în cadrul unui atelier tematic care a avut loc în luna februarie 2018.

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) elaborează noua **Concepție a Sistemului Național de Referire (SNR)**, iar procesul este condus de către expertul „La Strada” și sprijinit de Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea Moldova. Grupul de lucru, responsabil de elaborarea noii concepții a SNR sub egida MSMPS, a fost creat imediat după lucrările atelierului din februarie. Domeniul de aplicare și termenele exercițiului au fost coordonate de către Secretarul de Stat pentru protecția socială și a fost stabilit un plan de lucru preliminar. Expertul „La Strada” a elaborat proiectul noii Concepții a SNR, urmare a două runde de consultări cu grupul de lucru, pentru a defini structura, conținutul și aspectele-cheie ale noii Concepții a SNR.

În luna octombrie, în contextul Zilei Europene pentru combaterea traficului de ființe umane, am elaborat un [document de luare de poziție](#) pentru a atrage atenția asupra transformării de către Guvernul Republicii Moldova a Secretariatul Permanent Antitrafic (SP AT) - îmbinarea celor trei secretariate care activează actualmente în cadrul Cancelariei de Stat: SP AT, Secretariatul Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, Secretariatul Comisiei Naționale

pentru Consultări și Negocieri Colective. La Strada și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu riscurile sporite legate de această reformă, cu faptul că ea ar putea provoca un colaps în managementul întregii Politici Anti-trafic și ar compromite cooperarea cu comunitatea internațională, regională precum și colaborarea cu societatea civilă din Moldova în domeniul anti-trafic.

Am lansat, în parteneriat cu Centrul de Investigații și Consultanță SocioPolis, studiul privind vulnerabilitățile cetățenilor străini față de traficul de ființe umane / contrabandă spre / prin Republica Moldova. Până în luna decembrie 2018, au avut loc interviuri cu principalele părți interesate, s-au făcut cercetări și analize ale surselor informaționale relevante, a fost evaluat cadrul juridic. Următoarea fază va include un monitoring mass-media și o versiune draft a raportului-compilație. Consultările publice la acest subiect sunt programate pentru anul 2019.

[PAGINA PRINCIPALĂ](#) | [DESPRE AGENȚIE](#) | [PUBLICAȚII ȘI SERVICII](#) | [ABONARE](#) | [CENTRUL DE PRESĂ](#)

[Politică](#) | [Economie](#) | [Finanțe](#) | [Social](#) | [Transnistria și Găgăuzia](#) | [Cultură și sport](#) | [Interviu](#) | [Noutăți cu](#)

 ACTIVIȘTII NU SUNT DE ACORD CU RESTRUCTURAREA SECRETARIATULUI PERMANENT ANTITRAFIC DE CĂTRE GUVERN

19 octombrie, 2018

Activiștii Centrului Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada” din Moldova nu sunt de acord cu restructurarea de pe 24 septembrie a Secretariatului Permanent al Comitetului Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane (Secretariatul Permanent Antitrafic) de către Guvern.

Potrivit agenției INFOTAG, fondatoarea organizației Ana Revenco, a susținut într-o declarație de presă că „nu ne putem permite să transformăm acum Secretariatul Permanent Antitrafic într-o simplă unitate de servicii logistice și de evidență”.

II. Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor

// Sensibilizarea opiniei publice cu privire la violența împotriva femeilor (VÎF) și reducerea vulnerabilității femeilor față de violența sexuală (VS) și violența domestică (VD) //

La sfârșitul lunii aprilie 2018, am lansat o campanie de sensibilizare cu scopul promovării toleranței „zero” față de violența sexuală împotriva femeilor. Campania Denim Day Moldova, cu sloganul „Nu există scuze pentru viol”, a demarat printr-un [comunicat de presă](#). Am recurs la un set de instrumente specifice de comunicare, pentru a aduce mesajul campaniei în vizorul societății civile și al factorilor de decizie.

- (a) **Testimoniale video** ale celor 6 Ambasadoare ale campaniei Denim Day Moldova 2018, printre care și [Daniela Misail-Nichitin](#), Directoarea Programului Femei, „La Strada”:

Excelența Sa, Șefa Adjunctă a Misiunii diplomatice a SUA în Republica Moldova, [Julie Stufft](#)

Excelența Sa, Ambasadoarea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la Chișinău, [Lucy Joyce](#),

Excelența Sa, Ambasadoarea Suediei la Chișinău, [Signe Burgstaller](#)

Excelența Sa, Ambasadoarea Germaniei la Chișinău, [Dr. Julia Monar](#)

Excelența Sa, Ambasadoarea Italiei la Chișinău, [Valeria Biagiotti](#),

- (b) **Un album fotografic alb-negru** al angajatelor „La Strada” purtând blugi și ținând în mâini mesaje speciale, în semn de solidaritate cu victimele abuzurilor sexuale,

încurajându-le să sune la Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete și să raporteze orice caz de abuz sexual.

- (c) [Un talk show](#) dedicat subiectului violenței sexuale în societatea autohtonă („[Trăim în cultura violului?](#)”), moderat de jurnalista Natalia Morari, cu participarea ES Julie Stufft, Șefă Adjunctă a Misiunii diplomatice a SUA în Republica Moldova, Anei Revenco, Directoare Executivă, „La Strada” și Danielei Misail-Nichitin, Directoarea Programului Femei, „La Strada”.
- (d) Distribuirea a peste 3000 de broșuri tematice și panglici azurii (simbolul campaniei Denim Day). Materialele informative conțin, între altele, și informații despre serviciile pe care le pot accesa femeile și fetele, victime ale abuzurilor sexuale.

Campania a fost susținută de mai multe instituții de stat ([Parlamentul Republicii Moldova](#),

/FOTO. VIDEO/ Denim Day: Moldova a îmbrăcat blugii pentru a se solidariza cu victimele violenței sexuale

[Inspectoratul General al Poliției](#), Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale), organizațiile societății civile (Promo Lex, Centrul de Drept al Femeilor) [organizații](#), [mass-media](#) și [influenceri](#). În ziua de 25 aprilie, reprezentanții acestor instituții au renunțat la dress code-ul oficial și au purtat blugi în semn de solidaritate cu femeile și fetele, victime ale abuzurilor sexuale. Ofițeri de poliție, jurnaliști, avocați și persoane publice au postat pe paginile personale de pe rețelele de socializare fotografii cu sine purtând blugi și mesaje încurajatoare în suportul victimelor violului, descurajând perpetuarea stereotipurilor care justifică comportamentele agresorilor. Popularitatea campaniei în rândurile sutelor de cetățeni care au folosit hashtag-ul #DenimDayMoldova pe rețelele de socializare a fost remarcată și de [mass-media](#). Denim Day Moldova 2018 a fost, de departe, una dintre cele mai populare campanii de advocacy din acest an. În doar 3 zile aceasta a numărat peste 50 de titluri media la posturi TV naționale, radio, în presa scrisă și online. În 12 licee din Moldova în care se predă disciplina opțională „Relații armonioase în familie”, profesorii și elevii au organizat activități de informare și sensibilizare.

Pentru campania „**16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen**”, „La Strada” a decis să colaboreze exclusiv cu instituțiile mass-media care, de-a lungul anilor, au arătat interes și au demonstrat modele de abordare profesionistă în producerea de materiale analitice

valoroase la subiectul violenței împotriva femeilor, au interpretat corect și echidistant cifrele și datele statistice furnizate de „La Strada”. Au fost selectate trei instituții media (Radio Europa Liberă, Newsmaker.md și TVR Moldova) care difuzează la nivel național și regional, pentru un parteneriat informațional în scopul prevenirii și combaterii **violenței sexuale împotriva femeilor și fetelor**. În rezultatul acestui parteneriat au apărut:

- 2 articole long read în limba rusă produse de portalul Newsmaker.md - [«Вы что, просто лежали? Вы что, не могли сопротивляться?»](#) și [«А тебя точно изнасиловали?»](#). [Почему молчат жертвы сексуального насилия в Молдове](#);
- [Un reportaj produs de TVR Moldova](#) și
- un interviu în direct la Radio Europa Liberă cu Directoarea Programului Femei - [Daniela Misail-Nichitin](#): „Din păcate, astăzi avem încă multe femei care suferă de violență în propria familie”. Mesajele oficiale emise de „La Strada” în perioada campaniei au fost preluate de cel puțin 9 instituții media și au generat minimum 11 titluri de presă.

Cât privește problema violenței domestice, deși nu am demarat campanii tematice, am continuat să oferim suport informațional tuturor reprezentanților mass-media interesați de reflectarea acestei probleme sociale, inclusiv prin comentarii ale experților. Astfel, am înregistrat 36 de apariții media (știri, interviuri, articole tematice, emisiuni TV, comunicate de presă) cu implicarea a 14 instituții media naționale și locale. O bună parte dintre aceste materiale au presupus contribuția directă a „La Strada” și o continuare a aspectelor specifice ale violenței domestice puse pe agenda publică în timpul campaniei din 2017 „Nu răbda violența în familie”.

Programul Educatorilor de la Egal la Egal a organizat 36 de seminare pentru 696 de băieți și fete din peste 20 de localități din Moldova, ca parte a unui acord special cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (valabil până în 2020). Curricula seminarelor include definirea conceptului de violență domestică și detalizarea formelor acesteia; metodele de identificare a primelor semnale de putere și de control într-o relație; mituri și realități despre dragoste și violență și despre modul de rupere a ciclului de violență; mesaje-cheie. Aproape 1000 de materiale informative au fost produse și distribuite în rândurile adolescenților – carnete cu mesajul „Iubirea nu doare”, broșuri despre „Relația armonioasă într-o familie” și broșuri cu genericul „Pictează culorile relației tale”.

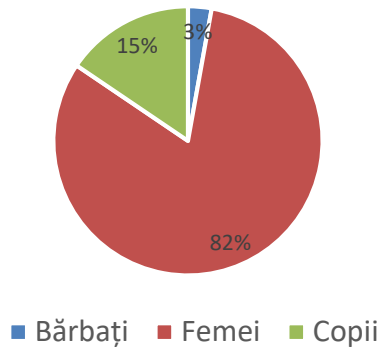
Pe lângă aceasta, cursul opțional „Relații armonioase în familie” implementat de 24 de profesori în 21 de localități din Moldova în anul școlar 2017-2018 a fost frecventat de peste 1100 de tineri cu vârstele cuprinse între 16 și 19 ani. Pentru anul universitar 2018-2019, 19 profesori din 8 localități din țară au decis să continue să predea cursul pentru al treilea an consecutiv, pentru încă cel puțin 500 de elevi noi. Numărul beneficiarilor cursului în acest an este mai mic. Dat fiind faptul că resursele financiare au fost accesate cu întârziere, setul nou de caiete pentru elevi a fost scos din tipar abia în luna octombrie.

Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete 0 8008 8008 (TIFF) continuă să funcționeze ca un serviciu național gratuit, 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână. Activitatea acestuia este menținută de 4 consultanți și permite consilierea simultană a două apeluri. Serviciul este anonim și confidențial.

În 2018, TIFF a preluat **3096 de apeluri, dintre care 1495 cu referire la violența în familie**. În total, consilierii TIFF au înregistrat **819 cazuri noi de violență în familie** și au continuat să ofere consultanță pentru altele 109 cazuri vechi. Aproximativ 70% dintre acestea vin de la înseși victime, 23% - de la membrii comunității, 5% - de la reprezentanții grupurilor

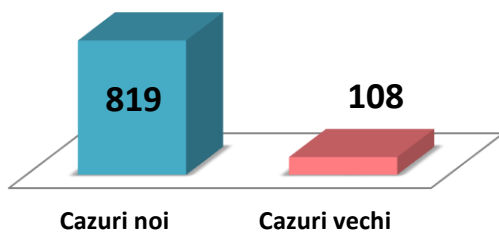
profesionale și doar 2% - de la agresori. Pe parcursul acestui an, am înregistrat 69 de apeluri cu referire la violența sexuală, care reflectă în total **27 de cazuri de abuz sexual**.

Victimele violenței în familie

De-a lungul perioadei de raportare, specialiștii TIFF au consiliat 953 de victime, dintre care 778 sunt femei, 27 sunt bărbați și 148 - copii. Circa 52% dintre victime (femei) au raportat violență din partea soților lor, 16% sunt victime ale violenței din partea partenerului intim (concubinului), 8% sunt divorțate. Majoritatea victimelor violenței domestice raportează forme combinate de violență: 9 din 10 suferă de forme combinate de violență fizică și psihologică.

Violență în familie

Doar în 5% dintre cazuri femeile raportează exclusiv violență psihologică sau emoțională. Aproximativ 2% dintre victimele violenței domestice suferă de pe urma unei combinații de violență fizică, psihologică și sexuală.

Ca și până acum, cele mai solicitate servicii solicitate de beneficiarele TIFF sunt consilierea juridică (39% din apeluri), 31% au solicitat informații și orientare generală în cazurile de violență în familie, 25% au

solicitat asistență psihologică și 5% au avut nevoie de plasament.

//Asigurarea disponibilității și accesibilității serviciilor specializate, protecției juridice a femeilor și fetelor afectate de violență în familie și violență sexuală, în contact cu sistemul judiciar//

Peste 3000 de pliante cu informații despre drepturile și serviciile destinate femeilor și fetelor care au suferit de violență sexuală, inclusiv serviciile gratuite ale Telefonului de Încredere, au fost produse și distribuite prin intermediul specialiștilor din domeniu. În mod special, materialele au fost distribuite prin intermediul specialiștilor din domeniul juridic, care intră în contact cu victimele agresiunii sexuale și care au fost instruiți anterior de experții „La Strada” (ofițeri de urmărire penală, medici legiști).

În perioada de raportare, avocatul **Echipei de Suport pentru Femei și Fete a oferit asistență juridică specializată pentru 114 femei, în total**. Dintre acestea, 54 de femei au beneficiat de consiliere juridică și 60 de femei au fost reprezentante în instanța juridică. **De asistența psihologului au beneficiat 10 femei victime ale violenței în familie** (și 2 copii ai acestora) și 3 femei victime ale violenței sexuale. Serviciile psihologice au presupus

consilierea psihologică individuală, asistența pe durata procedurilor judecătorești și elaborarea rapoartelor de evaluare psihologică în interesul cauzei (penale).

În 107 cazuri de violență în familie și în 4 cazuri de violență sexuală raportate la Telefonul de Încredere, a fost necesară intervenția imediată. Conform protocoalelor pentru situațiile de criză ale TIFF au fost contactate direct poliția și asistența socială din comunitate pentru a asigura intervenția urgentă. Echipa TIFF a intervenit într-un caz de violență în familie (în ianuarie 2018) și într-un caz de violență sexuală (august 2018). În toate celelalte cazuri, consilierii TIFF au redirecționat victimele către poliție, reprezentanții din domeniul asistenței sociale și au monitorizat cazurile pentru a se asigura de intervenția promptă a acestora.

Din octombrie 2017, doi specialiști ai CI „La Strada” au oferit zilnic asistență femeilor care suferă de violență pe bază de gen, în cadrul Inspectoratului de Poliție nr. 3 (sectorul Buiucani al municipiului Chișinău). Este vorba despre o formă unică de cooperare, fără precedent în țara noastră. **În ideea de a dezvolta o abordare comunitară în sprijinul victimelor violenței în bază de gen, specialiștii delegați ai „La Strada” au asistat zilnic, timp de 14 luni, cu titlu de voluntariat, femeile și fetele victime ale VF și VS.** Serviciile acordate au variat de la sprijin emoțional și consiliere juridică în cazuri de infracțiuni (la solicitare), la intervenții de urgență în echipă cu reprezentanții poliției, ca urmare a apelurilor parvenite la serviciul 112. În total, **111 beneficiari, inclusiv femei și copii, au primit servicii de protecție.** Cel mai mare volum de muncă le-au constituit cazurile de violență în familie - 85 de beneficiari, urmate de cazurile de violență sexuală (5 tentative de viol).

// Contribuție la dezvoltarea capacităților profesioniștilor de a aborda eficient cazurile de violență sexuală și violență în familie //

După implementarea cursului opțional „Relații armonioase în familie” pe parcursul anului de studii 2016-2017, parteneriatul cu MECC a fost prelungit și predarea disciplinei a fost recomandată oficial pentru anul școlar 2018-2019. Toate materialele didactice au fost publicate pe site-urile oficiale ale MECC și „La Strada”: [Curriculumul](#), [Ghidul metodologic](#), [Ghidul profesorului](#) și [Caietul elevului](#). Astfel, în anul școlar 2017-2018, 24 de profesori au predat disciplina pentru 45 de clase în 19 localități din Republica Moldova. „La Strada” a furnizat 1000 de caiete pentru elevi.

După validarea în 2017 a disciplinei „Investigarea și combaterea infracțiunilor privind viața sexuală” adresată judecătorilor și procurorilor, Institutul Național al Justiției a instituționat cursul și acesta face parte acum din modulul privind drepturile omului și crimele împotriva persoanei (formare continuă) predate în două etape: [semestrul I](#) și [semestrul II](#) al anului 2018. La seminare participă juriști de diverse categorii, iar [agenda](#) presupune un grup variat de formatori.

Pentru a spori nivelul de responsabilitate a reprezentanților organelor de drept și din domeniul justiției și pentru a stimula cererea pentru această disciplină din partea INJ, am produs un raport video detaliat al seminarelor organizate, cu declarații ale formatorilor și participanților. Materialul poate fi vizionat pe [canalul de YouTube](#) și pe [pagina de Facebook](#) a „La Strada”. Portalul informativ Agora a publicat [o stare](#) la acest subiect. În total, raportul video a înregistrat până la sfârșitul anului peste 1300 de vizualizări pe platformele de comunicare instituționale și ale partenerilor media. Astfel, 53 de reprezentanți ai organelor de drept și sistemului de justiție

- judecători, procurori și anchetatori - au beneficiat de 18 ore de instruire, evaluând evenimentele cu calificative precum „foarte bun” și „excelent”.

Pentru a promova investigarea infracțiunilor sexuale prin prisma drepturilor victimelor, în rândul tuturor categoriilor de profesioniști din domeniul juridic, am organizat o serie de **seminare** (16 ore) la care au luat parte **93 de ofițeri de investigație și ofițeri de urmărire penală din toate inspectoratele de poliție ale țării**. Ca o primă experiență, accesibilitatea cursului a inclus și aplicarea voluntară. Așteptările noastre sunt ca acești ofițeri să se specializeze în investigarea infracțiunilor privind viața sexuală și să devină persoane-resursă în instituțiile lor. Deja la scurt timp după instruire, ofițerii de investigație ne-au solicitat expertiza și colaborarea în 7 cazuri de abuz sexual. Pe lângă aceasta, am organizat **seminare de informare** (4-8 ore) pentru alți **280 de ofițeri de poliție**, inclusiv în rândul conducerii, din toate inspectoratele din țară.

Reprezentanții „La Strada” au asigurat transferul memoriei instituționale către noii membri ai Consiliului de Administrare al Coaliției Naționale „Viața fără violență în familie” (Coaliția) pe parcursul tuturor ședințelor și negocierilor care au avut loc în perioada de referință. De asemenea, am oferit consultații expertului internațional responsabil de elaborarea unui standard unic pentru serviciile prestate supraviețuitoarelor violenței în familie.

Experții noștri au contribuit la elaborarea **Raportului alternativ de conformitate a Republicii Moldova la prevederile Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW)**, în mod special, în aspectele legate de abuzul sexual împotriva femeilor. În virtutea prezentării întârziată a raportului de stat (în luna decembrie, în virtutea reformei administrației publice centrale), raportul alternativ urmează să fie transmis Comitetului CEDAW abia primăvara anului 2019.

Principalele concluzii și recomandări ale [raportului analitic](#) privind mecanismul juridic de acreditare a furnizorilor de servicii pentru victimele violenței în familie au fost împărtășite cu membrii Consiliului de Administrare în cadrul unei întruniri speciale.

„La Strada” reprezintă Coaliția în cadrul grupului de lucru responsabil de revizuirea actualului mecanism de acreditare creat de MSMPS în februarie 2018. În acest context, am participat la elaborarea formularului unic de colectare a datelor (elaborat de Centrul de Investigații și Consultanță SocioPolis), menit să simplifice însuși procesul de colectare a datelor de la membrii asociați ai Coaliției. Contribuțiile sunt necesare pentru a ajuta Coaliția să devină membră a rețelei ONG-urilor WAVE (Women Against Violence Europe) și, implicit, un punct focal de acumulare a datelor despre furnizorii de servicii destinate victimelor violenței în familie.

//Contribuție la îmbunătățirea răspunsului guvernamental la violența în familie și violența sexuală//

În aprilie 2018, Parlamentul RM a aprobat **Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pe anii 2018-2023 și Planul de Acțiuni pentru anii 2018-2020**, conținutul cărora reflectă și contribuția directă a experților „La Strada”. În mare parte, efortul nostru se referă la capitolele legate de combaterea fenomenului, protecția și asistența victimelor violenței sexuale. Pe lângă activitatea permanentă din cadrul Consiliului coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie (Consiliului coordonator), specialistul „La Strada” a participat la două ședințe extraordinare ale Consiliului. Una dintre aceste ședințe a fost organizată ca răspuns la propunerea unui deputat al fracțiunii Partidului Liberal Democrat, care pleda pentru excluderea din Codul Contravențional a oricăror prevederi referitoare la semnele violenței fizice în cazurile de violență domestică (art.178, al.1) și menținerea exclusivă a acestor prevederi în Codul Penal (ca până la aprobarea Legii nr. 196). Această poziție a fost susținută și de „La Strada”. Din păcate, Inspectoratul General al Poliției și câțiva avocați ai organizațiilor societății civile (!) nu au susținut acest proiect de lege, argumentând prin faptul că este prea devreme pentru a trage unele concluzii și a cere schimbări. Nici Consiliul Coordonator nu a sprijinit inițiativa. În cadrul celei de-a doua ședințe a Consiliului coordonator (în mai 2018) a fost discutată oportunitatea Legii Ferenda privind prevenirea și combaterea violenței în familie.

Concluziile și recomandările raportului privind **mechanismul de acreditare a serviciilor dedicate victimelor violenței în familie** au fost împărtășite și în cadrul ședinței Consiliului Coordonator de pe lângă MSMPS. Raportul a servit la conceptualizarea modificărilor mecanismului de acreditare a serviciilor sociale pentru victimele violenței în familie. A fost creat un grup de lucru responsabil de implementarea recomandărilor și operarea modificărilor necesare în legislația națională în vigoare, prin racordarea acreditării și finanțării de stat a furnizorilor de servicii în domeniul de referință. CI „La Strada” a fost numit membru al acestui grup de lucru. Membrii acestei echipe au avut deja o ședință, care s-a soldat cu formularea unui set de scopuri și rezultate scontate pentru următorii doi ani.

În 2018, „La Strada” a reușit să finalizeze două exerciții analitice importante:

- Studiul **„Asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală. Analiza practicii judiciare din Republica Moldova”** a fost publicat, iar

recomandările au fost discutate cu părțile interesate din sistemul judiciar. Lucrarea a fost apreciată de comunitatea profesioniștilor din domeniu și de societatea civilă.

- Raportul de compatibilitate „**Normele penale naționale referitoare la infracțiunile privind viața sexuală cu standardele internaționale în domeniu**” a fost discutat și evaluat în cadrul unui grup de lucru de nivel național și a servit la formularea recomandărilor specifice.

Constatările și recomandările acestor două lucrări analitice au pus bazele **unui nou proiect de lege**, elaborat, și acesta, de grupul național de lucru, menit să modifice cadrul legislativ național referitor la infracțiunile privind viața sexuală. Noul proiect de lege, de rând cu principalele concluzii și recomandări ale grupului de lucru vor fi prezentate comunității locale a profesioniștilor din domeniul juridic în cadrul unui atelier internațional planificat pentru luna februarie 2019 sub egida Ministerului Justiției.

// **Susținerea proceselor de luare a deciziilor la toate nivelele prin oferirea datelor calitative //**

[Raportul anual de activitate al Telefonului de Încredere](#) cu date calitative și cantitative relevante, despre evoluțiile fenomenului violenței împotriva femeilor și fetelor, percepțiilor, atitudinilor și comportamentelor sociale, descrierea modelelor de răspuns ale tuturor părților implicate (victime, agresori, profesioniști, societate civilă și comunitate, în general) poate fi accesat în rubrica „Rapoarte” a site-ului nostru.

Toate rapoartele analitice pe care le-am elaborate în acest an, în versiunile română și engleză, sunt accesibile în versiune digitală, la categoria „Publicații” (subcategoriile „violență în familie” și „violență sexuală”), iar unele lucrări - și în versiune tipărită. Toate rapoartele sunt promovate cu regularitate prin comunicate de presă, mese rotunde, mass-mailing și comunicare constantă pe pagina de Facebook a instituției.

PROGRAMUL COPII

III. Prevenirea și combaterea exploatării sexuale online și abuzurilor sexuale împotriva copiilor

//Sporirea nivelului de conștientizare a abuzului sexual și exploatării sexuale a copilului în mediul online; reducerea vulnerabilității copilului în mediul online//

Educatorii de la Egal la Egal au organizat **138 de seminare** în mai multe școli din țară pentru **2782 de copii și adolescenți** (1419 fete și 1363 băieți). Colaborările cu diverse organizații și consilii ale tineretului ne-au permis să ajungem cu activitățile de informare la mai bine de **150 de copii (12-16 ani)**. Subiectele discutate au fost destul de variate, de la prietenii online, publicarea datelor cu caracter personal pe rețele sociale până la hărțuire în mediul online (cyber bullying) sau sexting (crearea și distribuirea conținuturilor cu caracter sexual). De asemenea, educatorii au luat parte la conceptualizarea și distribuirea a peste 300 de exemplare de materiale informative (stickere, flyere și semne de carte). În cadrul proiectului educațional „Internet fără griji” (parteneriat cu sectorul privat TIC) am informat peste 160 de copii cu vârste cuprinse între 5 și 13 ani despre comportamentele sigure online - prin discuții interactive, despre utilizarea pozitivă și în siguranță a resurselor Internetului.

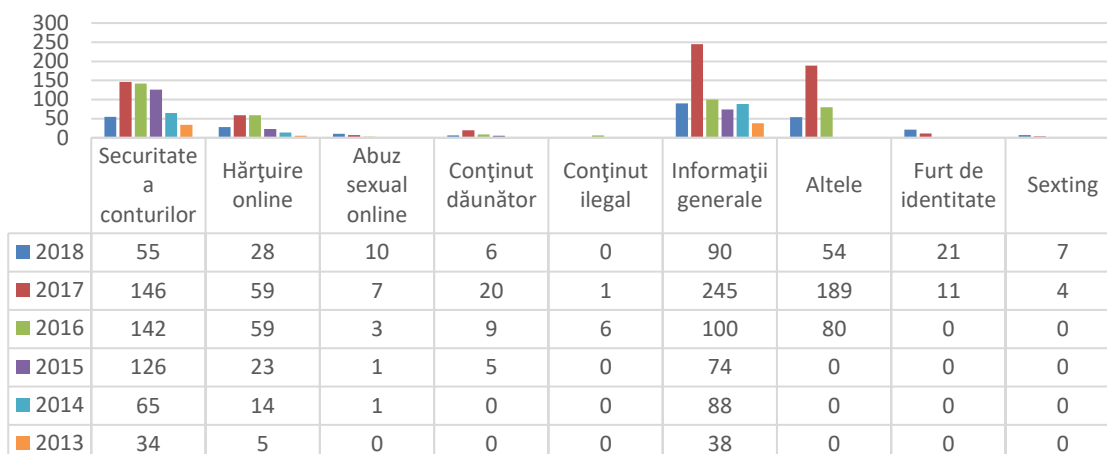
În 2018 am lansat versiunea rusă a portalului informativ siguronline.md care a înregistrat pe parcursul acestui an **55982 de vizitatori unici**. Cel mai mare număr a fost înregistrat în lunile februarie-martie (32% din totalul accesărilor) și în perioada octombrie-noiembrie (15%), când am implementat campaniile de sensibilizare Ziua Mondială a Siguranței Online (Safer Internet Day) și în Luna Securității Cibernetică în Europa (octombrie).

În perioada de raportare, **serviciul „Ajutor”** al portalului siguronline.md a înregistrat **174 de solicitări de informații și consiliere**, mai puțin decât în anul precedent. Pe de altă parte, a crescut numărul solicitărilor de consiliere în situațiile de risc. Copiii solicită sfaturi în legătură cu securitatea profilurilor personale, hărțuirea online sau furtul de identitate. În timpul campaniei SID 2018 a crescut numărul adresărilor de la copii în legătură cu schimbul de fotografii, înregistrări video sau mesaje cu conținut sexual expediate de copii semenilor în care aveau încredere, dar pe care au dorit să le șteargă mai târziu. Tot în această perioadă am atestat mai multe cazuri în care fotografiile sau video-urile expediate au servit ca temei pentru ulterioarele acțiuni de amenințare sau șantaj al copilului.

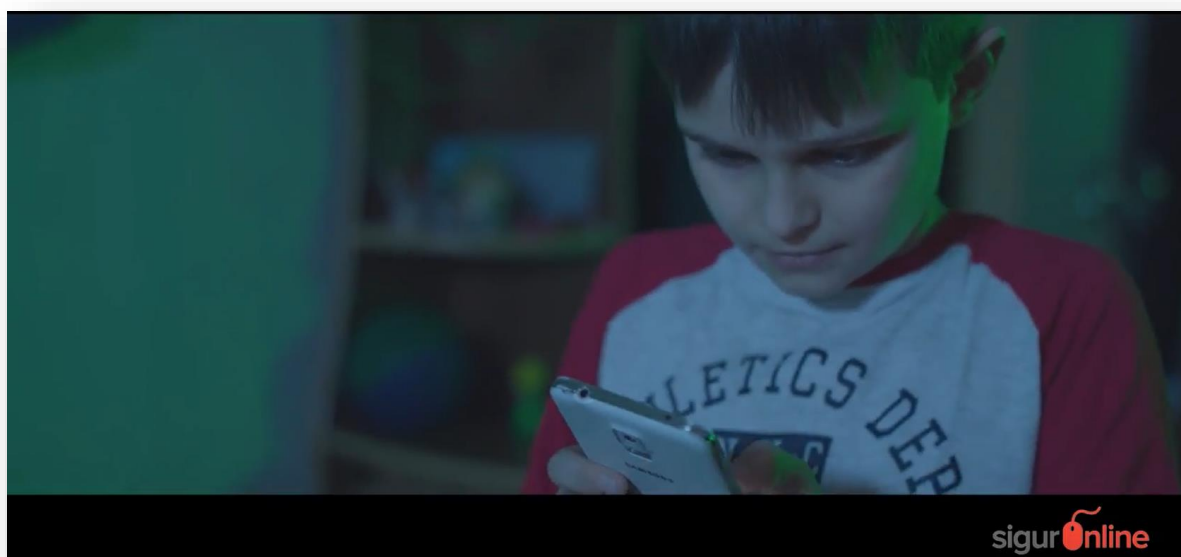
Dar nu doar copiii care se confruntă cu situații de abuz în online ne raportează despre cele întâmplate. Consilierii siguronline.md au comunicat și cu tineri care au solicitat sfaturi despre cum ar putea să-și ajute prietenii.

HelpLine **Siguroonline** - profilul adresărilor

/nr. de adresări per categorie și an/
august 2013 - decembrie 2018

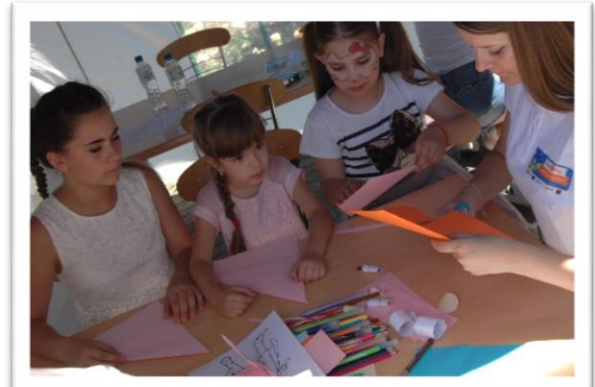
Campania „Ziua Siguranței Online”/ SID 2018 a avut ca scop sensibilizarea copiilor și publicului larg despre riscurile pe care le presupune schimbul de fotografii cu conținut intim și sexual între adolescenți. Acesta a fost unul dintre riscurile identificate în cadrul unui [studiu național](#) efectuat de „La Strada”, care a cercetat interesele și comportamentele copiilor pe Internet. Principalele constatări ale studiului au fost prezentate în cadrul unei conferințe de presă, iar [comunicatul de presă](#) a generat cel puțin 32 de titluri media.

O atenție specială am acordat-o acțiunilor de sensibilizare a adolescenților despre riscurile prietenilor online cu persoane necunoscute, în special schimbului de fotografii intime. Mesajul-cheie al spotului [„Sexting. Între încredere și pericole reale”](#) elaborat pentru adolescenții de 13-15 ani, este „Tu faci poza. Tu trimiți. Tu pierzi controlul”. Bazându-ne pe datele aceluiași studiu, am elaborat un al doilea produs video – [„Întâlnirile offline. Curiozitate și pericole”](#) adresat pre-adolescenților. Acesta abordează riscul întâlnirilor din viața reală cu persoane necunoscute din mediul online. În doar câteva săptămâni, spoturile au înregistrat în total peste

15 000 de vizualizări unice. Ambele produse video au fost utilizate ca materiale didactice în activitățile educative cu elevii, pe care le-am desfășurat în școlile din țară.

La începutul lunii iunie, de **Ziua Internațională a Copilului**, am răspuns invitației MECC și Centrului Republican pentru Copii și Adolescenți „Artico” și am organizat o serie de activități educative în Grădina Publică „Ștefan cel Mare”, cu genericul „[Descoperă eroul din tine. Fii SigurOnline](#)”. Evenimentul a fost promovat de 4 platforme media. Peste 300 de copii (7-10 ani), 100 de pre-adolescenți (10-14 ani) și cca 50 de adolescenți (14 și 18 ani) au fost informați despre resursa gratuită, disponibilă și accesibilă mereu în problemele legate de siguranța lor în mediul online. Toți copiii au primit materiale promoționale: autocolante, semne de carte, broșuri, postere și brățări. Și adulții (părinți și îngrijitori) au fost informați despre portalul informativ **siguronline.md** și serviciul de chat/mesagerie al portalului. Cel puțin 20 dintre ei au făcut testul pentru părinți, iar 30 de părinți au beneficiat de consiliere personală din partea specialiștilor Programului Copii, despre cum ar trebui să discute eficient cu copiii lor la subiectul siguranței acestora online.

Rubrica pentru părinți a portalului SigurOnline.md a fost actualizată cu noi informații utile părinților despre „[Securitatea online a copilului, în patru pași](#)” și „[Ademenirea copiilor pe Internet](#)”. Șapte mass-media (printre care **ea.md**, **jurnal.md**, **suntparinte.md**, **prime.md**, **tvrmoldova.md**) cu acoperire națională și mai multe platforme/comunități online au difuzat mesaje adresate părinților despre siguranța copiilor pe Internet. Video-ul despre principalele reguli de urmat pentru siguranța copiilor care navighează pe Internet „[8 pași](#)” a fost unul din cele mai accesate resurse din rubrica părinților de pe siguronline.md. A crescut numărul de adresări pe portalul www.siguronline.md din partea părinților– 97 de solicitări de consiliere în anul 2018, ceea ce e de trei ori mai mult comparativ cu anul 2017. Părinții de obicei sunt interesați de soluțiile tehnice prin care ar putea monitoriza sau chiar „controla” activitatea

copiilor, dar și de modul în care ar putea discuta cu copilul lor atunci când observă ceva îngrijorător în activitatea lui online (spre exemplu, dacă joacă unele jocuri periculoase). Vizionarea de conținuturilor pornografice, prietenii dubioase cu persoane necunoscute online, dar și situațiile în care imaginile cu conținut intim sau sexual ale copilului ajung să fie făcute publice în Internet reprezintă câteva dintre provocările părinților, care îi fac să ceară suport consilierilor Siguronline.

În parteneriat cu compania Moldcell și cu Centrul de Excelență în domeniul TIC „Tekwill”, am implementat proiectul educațional „Internet Fără Grijă” adresat părinților. Formatorii „La Strada” au participat la **17 evenimente de informare publice în 8 orașe ale țării, comunicând cu aproape 1000 de părinți și îngrijitori** de copii despre: ce înseamnă siguranță pe Internet, cum să-i vorbești copilului despre asta, cum să-l ajuți să rămână într-o zonă sigură online, ce trebuie să facă și ce nu e bine să facă, dacă copilul le spune că a suferit un abuz – toate aceste subiecte au fost abordate în formatul unor discursuri informative îmbinate cu discuții libere și consultări individuale.

Actualmente, „Internet Fără Grijă” este **singurul și cel mai mare proiect de cooperare dintre un ONG și sectorul privat în Republica Moldova, în domeniul siguranței copiilor în mediul online.**

În lipsa unor campanii de promovare, în 2018, **Telefonul Copilului a înregistrat 5 853 de apeluri** (4298 unice și 1 555 – repetate), în scădere cu 1115 apeluri față de anul precedent.

Din totalul apelurilor unice, 3746 au venit de la copii și 552 – de la adulți. Toate apelurile pot fi clasificate, după cum urmează:

Solicitări de informații – 524 de apeluri (201 - de la adulți și 323 - de la copii);

Consilieri – 1664 de apeluri (27 – de la adulți și 1637 - de la copii);

Apeluri cu referire la presupuse cazuri de neglijență, violență, exploatare sau trafic - 328 de apeluri (268 – de la adulți și 60- de la copii).

Apeluri de verificare – 1 782.

De la lansarea serviciului și până în momentul elaborării prezentului raport, copiii rămân a fi cei mai fideli apelanți/ beneficiari ai serviciului.

//Asigurarea serviciilor specializate accesibile pentru copiii afectați de abuz sexual și exploatare sexuală online//

Echipa de Asistență a Copilului (EAC) a oferit suport și sprijin în 83 de cazuri, 77 dintre acestea fiind înregistrare în 2018.¹ Aproximativ un sfert dintre cazurile asistate reprezintă abuzuri sexuale online (32 de copii). Serviciile EAC sunt solicitate, de obicei, de către reprezentanții organelor de poliție, în special structurile specializate – Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane, Centrul pentru Combaterea Crimelor Informatice ori Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. **Pe portalul www.siguronline.md au fost raportate 17 cazuri de abuz sexual**, în care conținutul sexual explicit produs de copii a fost distribuit fie de ai înșiși, fie de alte persoane fără acordul lor. Șase din zece copii ajung în vizorul organelor de drept fiind identificați în baza materialului online distribuit (fotografii și înregistrări video cu conținut sexual), iar celelalte cazuri au ajuns în vizorul organelor de drept fiind sesizate de un cunoscut, prieten al copilului, rude sau părinți.

Repartizarea cazurilor asistate de avocat și psiholog pe parcursul anului 2018

//Dezvoltarea capacităților profesioniștilor de a răspunde eficient la cazurile de abuz sexual și exploatare sexuală a copilului în mediul online//

Pe parcursul anului 2018, psihologii noștri au oferit consultații pentru 27 de specialiști, în aspecte legate de elaborarea rapoartelor de evaluare psihologică, audierea copilului în condiții speciale și intervențiile specifice în cazurile în care sunt implicați minori. În luna februarie, a fost organizat un seminar pentru 50 de ofițeri (cu participarea reprezentantului Centrului de Combatere a Crimelor Informatice/CCCI). Specialiștii „La Strada” le-au vorbit reprezentanților organelor de drept despre modalitățile de recunoaștere a unui caz de abuz online asupra

¹ http://lastrada.md/pic/uploaded/EAC%20LS_factsheet%20anul%202018_final.pdf

copilului și despre metodele de protecție a minorilor de acest tip de abuzuri. Fiecare participant la instruire a primit câte o [brosură](#) elaborată anterior de specialiștii Programului Copii al „La Strada” special pentru profesioniști despre ce sunt sextingul, șantajul sexual (sextortion), groomingul și alte forme de abuz sexual online.

În luna martie, „La Strada” a organizat o vizită de studiu la Departamentul CEOP (Child Exploitation and Online Protection Command), Marea Britanie, pentru un grup de specialiști din cadrul Institutului Național de Justiție, Procuraturii Generale și Centrului pentru Combaterea Crimelor Informatice (CCCI) cu scopul identificării posibilității de cooperare în domeniul programelor de formare. În același scop, se continuă comunicarea cu ICMEC (International Centre for Missing and Exploited Children).

În februarie, am lansat rubrica dedicată profesorilor și educatorilor a platformei siguronline.md. Aceasta presupune 4 secțiuni mari: *resurse informaționale*, *resurse didactice*, *ajutor* și *întrebări frecvente*. Toate materialele pot fi accesate aici în limbile română și rusă și utilizate ca instrumente didactice în cadrul orelor de siguranță online. MECC a emis o notă specială direcțiilor de învățământ din toată țara prin care a încurajat școlile să utilizeze materialele didactice de pe platforma siguronline.md. Ca răspuns la solicitările instituțiilor de învățământ, specialiștii SigurOnline au livrat **19 seminare informative pentru 500 de profesori școlari din 7 raioane ale țării**. Peste **2600 de vizitatori** au accesat rubrica *Educatori*, rubrica „Resurse didactice” a avut **6679 de vizualizări**, iar planurile didactice au fost descărcate de cel puțin 700 de ori. În cadrul mai multor întruniri metodice de nivel național, specialiștii „La Strada” au livrat prezentări tematice inspectorilor școlari responsabili de implementarea disciplinei de Informatică și educația în clasele primare.

În decembrie 2018, am lansat proiectul **Intersecție. Zona sigură online** - un program ambițios și promițător de nivel național, menit să inspire și să abileze profesorii să consolideze rezistența copiilor față de riscurile abuzurilor online și să reducă vulnerabilitatea copiilor la violența sexuală online. Programul a demarat prin 2 conferințe cu durată de o zi. Prima a avut

loc pe 1 decembrie, a întrunit 30 de profesori de clase gimnaziale și a avut ca generic *comunicarea și relațiile online*. Pe 8 decembrie ne-am întâlnit cu 29 de învățători de clase primare din toată țara, ca să abordăm ABC-ul siguranței online pentru copiii de 7-11 ani. Prima ediție a conferinței a întrunit, în total, cadre didactice din 27 de raioane ale țării.

Agenda evenimentelor a fost construită din 4 blocuri informative esențiale - informații despre comportamentul copilului și interesele sale în mediul online; înțelegerea riscurilor cu care copiii se confruntă pe Internet (sextingul în rândul adolescenților și noțiuni generale despre siguranță pentru elevii claselor primare); managementul comportamentelor riscante ale copiilor și, nu în ultimul rând, sfaturi și recomandări practice propuse profesorilor, referitoare la modalitățile de utilizare a TIC în procesul didactic. Astfel, ne-am propus să-i apropiem pe pedagogi de limbajul, interesele și lumea digitală, preferată de discipolii lor. Subiectele primelor conferințe au fost alese astfel, încât să le fie utile pedagogilor în activitățile de informare și sensibilizare pentru campania SID 2019. Conferințele au fost apreciate înalt atât de cadrele didactice, cât și de reprezentanții Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Toți participanții au primit Ghidul profesorului inteligent online, un suport creat să-i încurajeze să poarte discuții sincere și pozitive cu copiii despre siguranța online și să-i ajute să depășească temerile și îndoielile referitoare la rolul lor, ca profesori, și capacitatea de a aborda acest subiect cu discipolii lor.

La solicitarea Avocatului poporului pentru drepturile copilului, La Strada a participat la o conferință privind siguranța copiilor în mediul online pentru reprezentanții departamentelor de învățământ din UTA Găgăuzia, Comrat. Experții Siguronline au împărtășit constatările studiului „Siguranța copiilor pe Internet” și informații despre informațiile disponibile pentru profesori pe platforma siguronline.md

//Sprijin Guvernului în integrarea subiectului exploatarei sexuale online și abuzului sexual asupra copiilor în politicile naționale de protecție a drepturilor copilului//

Și în acest an, ne-am focusat eforturile de advocacy spre **creșterea responsabilității statului pentru combaterea exploatarei sexuale a copiilor prin intermediul TIC**, după cum prevăd Convenția de la Lanzarote și Convenția de la Budapesta. În urma unei analize juridice minuțioase, am formulat mai multe recomandări în acest sens pentru Procuratura Generală:

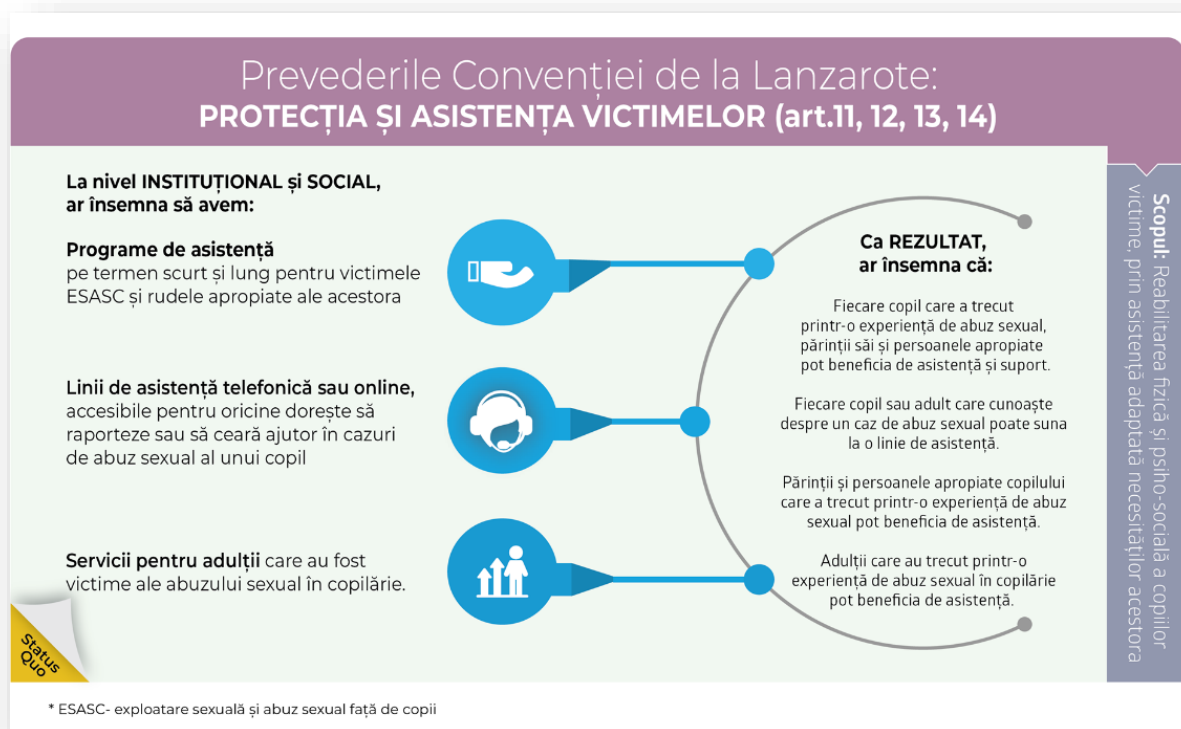
- (a)** a revizui infracțiunile legate de traficul de ființe umane și includerea materialelor privind abuzul asupra copiilor, hărțuirea și șantajul sexual online ca infracțiuni legate de traficul de ființe umane;
- (b)** a transfera sarcinile de monitorizare și supraveghere a cazurilor de exploatare sexuală online a copiilor din competența Centrului de Combatere a Crimelor Informatică în competența Centrului de Combatere a Traficului de Persoane din cadrul IGP, pentru a asigura o abordare complexă (din perspectiva drepturilor omului/drepturilor copilului și a securității cibernetice, totodată) a cazurilor de exploatare sexuală a copiilor facilitate de TIC și care să raționalizeze procesele naționale de urmărire penală și a procedurilor de judecată;
- (c)** a revedea definițiile și pedeapsa pentru infracțiunile de exploatare sexuală, cum ar fi „material ce prezintă abuzul sexual a unui copil” în loc de „material cu pornografie infantilă”,

hărțuirea, acțiunile perverse precum și scoaterea ilegală a copilului din țară; a elimina limita de vârstă pentru audierea unui copil în condiții speciale.

Procuratura Generală a considerat ca relevante aproape toate recomandările și a operat modificări instituționale, deja în decembrie 2018, în timp ce aspectele juridice ale modificărilor sugerate de au fost integrate în proiectul de lege, care urmează să fie înaintat Parlamentului în 2019.

Pe 20-21 februarie, „La Strada” organizat, în parteneriat cu MAE și Consiliul Europei, [masa rotundă](#) cu genericul „Implementarea Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova: provocări și bune practici”. În cadrul evenimentului, experții „La Strada” au prezentat [principalele concluzii](#) ale unui raport independent de monitorizare a eforturilor Republicii Moldova de punere în aplicare a Convenției de la Lanzarote privind protecția copiilor de exploatare sexuală și abuz sexual. Recomandările-cheie discutate la eveniment presupun crearea unei platforme sau unui mecanism național de coordonare a procesului de implementare a Convenției Lanzarote de către RM. În altă ordine de idei, [evenimentul](#) a fost focusat pe strategiile naționale de prevenire a violenței împotriva copiilor. În acest sens, „La Strada” a elaborat un set de indicatori, menit să faciliteze dezvoltarea unui mecanism național de monitorizare tematică în domeniile acoperite de Comitetul Lanzarote. Pornind de la dispozițiile generale ale Convenției de la Lanzarote, raportul explicativ al Convenției și rapoartele tematice de monitorizare elaborate de Comitetul de la Lanzarote, indicatorii propuși de specialiștii „La Strada” reflectă setul complet de măsuri care ar trebui implementate la nivel național pentru a asigura o implementare eficientă a Convenției de la Lanzarote. Efortul a fost coordonat cu Ministerul Afacerilor Interne al RM, responsabil de promovarea implementării Convenției Lanzarote. Din cauza contextului politic (perioada preelectorală), consultările publice privind mecanismul național de monitorizare au fost amânate.

Către 18 noiembrie, campania de advocacy implementată de „La Strada” a ținut spre sporirea vizibilității Convenției de la Lanzarote, în virtutea recomandărilor făcute de reprezentanții UE în cadrul mesei rotunde din februarie. Acțiunile de comunicare au vizat politicienii și publicul larg, deopotrivă. Pentru o mai bună vizualizare a subiectului, am creat un instrument de evaluare, pe care l-am numit generic "[semaforul Lanzarote](#)" și pe care l-am distribuit ca instrument public de monitorizare a procesului de implementare a Convenției Lanzarote în diverse domenii. „Semaforul” [a fost explicat publicului larg prin infograme detaliate](#), prin care au fost comparate prevederile Convenției de la Lanzarote, pe de o parte, și rezultatele atinse de RM în fiecare domeniu, după cum urmează: măsuri educaționale, măsuri de informare și sensibilizare, instruirea specialiștilor, protecția și asistența victimelor, măsuri pentru abuzatori și justiție restaurativă. Ideea elaborării unui astfel de instrument a fost inspirată de Maria Jose de Figuerola Frazao de Castello-Branco, membră a Comitetului de la Lanzarote, și dezvoltată de echipa specialiștilor „La Strada”.

Analizii de politici publice ai „La Strada” au oferit **expertiză** mai multor structuri relevante din domeniu, **în elaborarea unei serii de inițiative legislative** printre care se regăsesc și:

- ✓ Proiectul de Lege privind activitatea intervievatorului
- ✓ Proiectul de Lege privind activitatea psihologului
- ✓ Proiectul de lege privind modificarea art. 5 din Legea nr. 30 din 7 martie 2013 privind protecția copilului împotriva impactului negativ al informațiilor
- ✓ Proiectul de lege privind modificarea cadrului legislativ național privind infracțiunile împotriva vieții sexuale ș.a.

Pe data de 17 ianuarie, „La Strada” a completat și remis [chestionarul tematic](#) „Protecția copiilor împotriva exploatarei sexuale și abuzului sexual prin intermediul tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC)”, ca viziune independentă, alternativă răspunsurilor trimise de autoritățile publice.

În iunie 2018, **la invitația GRETA, „La Strada”** a contribuit cu recomandări la chestionarul de evaluare a implementării Convenției Consiliului Europei privind Lupta împotriva Traficului de Ființe Umane de către părțile semnatare în cadrul celei de-a treia rundă de evaluare - **„Accesul la justiție și căi de atac eficiente”**. **Recomandările formulate** pun accent pe interesul suprem al copilului în cadrul procesului penal, abordând diverse aspecte precum: măsuri de protecție specială pentru a asigura protecția copiilor victime ale traficului de ființe umane pe durata investigațiilor penale; protecția copiilor victime ale traficului de ființe umane în timpul procedurilor și asistenței judiciare; suportul și protecția copiilor victime ale traficului de ființe umane, neînsoțite.

„La Strada” a promovat aplicarea corectă a **standardelor privind protecția drepturilor copilului în mass-media**, în cadrul unei mese rotunde organizate de Consiliul Național de

Presă în parteneriat cu Ombudsmanul pentru Drepturile Copilului. Scopul evenimentului a fost sensibilizarea jurnaliștilor și reprezentanților autorităților publice în raport cu standardele și regulile de reflectare a subiectului în presă. În cadrul evenimentului, „La Strada” a prezentat 3 studii de caz din știrile apărute recent în spațiul public și a recomandat o abordare diferită a subiectului - axată pe soluții și fenomene, nu pe „senzațional” și detalii despre abuz.

În data de 30 mai 2018, **Centrul de Medicină Legală** a organizat simpozionul republican „Violența împotriva femeilor și copiilor, bunele practici și rolul medicinei legale în abordarea provocărilor sistemice”. Scopul evenimentului a fost să evalueze fenomenul de violență împotriva femeilor și copiilor și să eficientizeze rolul experților Centrului de Medicină Legală în combaterea acestui fenomen. Regăsindu-se printre principalii speakeri ai evenimentului, expertul „La Strada” a venit cu studii de caz relevante în abordarea rolului expertului în domeniul medicinei legale, atât din perspectiva bunelor practici, cât și prin prisma eșecurilor, venind cu recomandări de îmbunătățire a răspunsului sistemului la cazurile de violență împotriva femeilor și copiilor.

În martie 2018, „La Strada” a inițiat discuții cu MSMPS pentru a evalua posibilitatea de a deveni **Membru al Childline Helpline International** (rețea globală formată din 181 de membri din 147 de țări). La inițiativa „La Strada”, Ministerul a transmis toate documentele necesare organizației de referință, iar în ultimul semestru al anului 2018, Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru copii (Telefonul Copilului) a devenit membru al rețelei Child Helpline International.

Tot în 2018, am decis [să transmitem spre implementare serviciul Telefonul Copilului](#) unei alte agenții care urmează să colaboreze cu MSMPS al RM. Astfel, după ce am informat Ministerul de resort, am asigurat transferul deplin al funcțiilor și responsabilităților, inclusiv echipa completă de specialiști.

//Contribuție la procesul decizional de toate nivelurile, prin oferirea de informații calitative//

Pe 6 februarie, în cadrul unei conferințe de presă organizate cu ocazia Zilei Internaționale a Siguranței pe Internet, am prezentat **studiul național** [„Siguranța Copiilor pe Internet”](#). Este primul studiu de acest fel din Republica Moldova și vizează creșterea interesului copiilor și adolescenților pentru utilizarea Internetului și posibilele riscuri de abuz sexual, care derivă din atitudinile și comportamentele copiilor. În 30 de materiale media, inclusiv în top 5 cele mai populare știri din acele zile, s-a făcut referire la acest raport. Principalele constatări și recomandări ale studiului au fost ulterior prezentate actorilor vizați din sectorul educației, autorităților publice, organizațiilor non-profit din domeniu, dar și părinților și profesorilor în cadrul mai multor evenimente publice și seminare informative (Masa rotundă „Implementarea Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual: provocări și bune practici”, Ședința tehnică de coordonare tehnică organizată de Misiunea OSCE în Republica Moldova, seminarelor pentru părinți și profesori etc.).

Analiza adresărilor înregistrate de consilierii portalului siguronline.md se regăsește în fișele de raport semestriale (fact-sheeturi). [Fact-sheetul pentru semestrul I al anului](#) înregistrează mai multe cazuri de abuz sexual asupra copiilor raportate în primele șase luni ale anului 2018 în

comparație cu aceeași perioadă din 2017. La rândul său, [fact-sheetul pentru semestrul II](#) relevă o creștere semnificativă a accesărilor portalului Siguronline în rândurile părinților și adulților, în general.

În 2018, La Strada a contribuit la procesul decizional în vederea încurajării unui răspuns mai eficient al statului față de abuzul și exploatarea sexuală prin furnizarea de date calitative privind nivelul de implementare al Convenției de la Lanzarote de către Guvernul Republicii Moldova și formularea unor recomandări tematice. Inițiativa elaborării Raportului privind implementarea Convenției de la Lanzarote de către Guvernul Republicii Moldova ([disponibil în versiunile completă](#) și [sumară](#)) a fost apreciată de către membrii Comitetului de la Lanzarote. Totodată, acestea au stat la baza dialogului public dintre autoritățile publice, organele de drept, sectorul asociativ, sectorul privat și reprezentanții mediului academic în cadrul Mesei rotunde cu genericul „Implementarea Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova: provocări și bune practici”, organizată de MAI, în parteneriat cu CoE și la Strada.

[Raportul anual](#) de activitate al serviciului Telefonul Copilului reflectă profilul apelanților și conturează problemele cu care se confruntă copiii, precum și aspecte legate de răspunsul profesioniștilor la aceste probleme.

IV. Dezvoltare instituțională

Cadrul instituțional, structurat per programe, cu o unitate comună de administrare pare să funcționeze bine în ceea ce privește aspectele organizaționale - suficient de independente în luarea deciziilor operaționale, dar împărțășind aceleași principii, resurse informaționale și coordonând deciziile strategice.

Organizația a decis „să înghețe” pentru cel puțin doi ani Programul Educatorilor de la Egal la Egal, ca urmare a concluziilor trase în cadrul atelierului intern al Consiliului de Administrare. Activitățile de informare destinate copiilor și adolescenților vor fi implementate de către învățători și profesori. A fost exclusă, așadar, poziția de Coordonator al Programului Educatori de la Egal la Egal, în ambele Programe, și au fost incluse poziții noi de Manageri Activități Educaționale, prin implicarea personalului actual cu jumătate de normă (un consilier al serviciului Telefonul de Încredere și un consilier al serviciului Telefonul Copilului).

Tot în cadrul atelierului de lucru al Consiliului de Administrare s-a decis că Centrului Internațional „La Strada” nu va participa la licitația publică, organizată de MSPSF pentru implementarea Serviciului Telefonul Copilului în 2019. Astfel, poziția Managerului serviciului Telefonul Copilului va fi, de asemenea, exclusă. Cu toate acestea, intenționăm să continuăm colaborarea cu Serviciul Telefonul copilului în calitate de partener, pentru asistență în cazuri specifice legate de vulnerabilitatea copiilor și / sau exploatarea sexuală, inclusiv prin intermediul TI.

Pe parcursul anului 2018, Centrul Internațional „La Strada” a continuat să se confrunte cu o criză a resurselor umane:

- Una dintre cele mai importante schimbări s-a întâmplat odată cu plecarea Directorului Financiar (emigrare) după 17 ani de muncă. În luna martie, a fost angajat un nou Director financiar, prin îmbinarea, timp de 6 luni, a tehnicilor de coaching și instruire la locul de muncă.
- Au mai plecat din instituție: avocatul specializat în domeniul protecției drepturilor copilului (sindromul burnout), coordonatorul Programului Educatorilor de la Egal la Egal (emigrare) și specialistul în relații publice (emigrare). Prin urmare, în ianuarie 2018 a fost angajat un avocat în Echipa de Asistență a Copilului și, din aprilie 2018, un specialist în relații publice. Dat fiind faptul că psihologul din cadrul aceleiași echipe a prelungit concediul de îngrijire a copilului, un psiholog din cadrul serviciului Telefonul Copilului a fost transferat (la sfârșitul anului 2017) în funcția de psiholog-intervievator, iar din ianuarie 2018 a fost angajat pe un salariu deplin. Astfel, în 2018 Echipa de Asistență a Copilului a fost renovată complet, fapt care a necesitat reluarea comunicării și interacțiunii cu factorii de decizie. Instruirea și coaching-ul noii echipe au fost asigurate de un specialist din exterior.

Pe parcursul anului 2018 au fost angajați doi consilier noi – în cadrul serviciului Linia Fierbinte pentru Migrație Sigură și Anti-Trafic (LFA) și, respectiv, la Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete, care au trecut cu succes perioada de testare și acomodare de 6 luni. Către sfârșitul anului 2018 situația resurselor umane s-a stabilizat.

Procesul de restructurare a Consiliului de Supraveghere va fi inițiat în 2019.

Au fost aprobate structura vizionară a organizației și Planul Strategic pentru perioada 2016-2020. Noua viziune prevede două programe distincte cu personal specializat în domeniile respective și o echipă administrativă comună - o soluție viabilă și eficientă pentru funcționarea strategică și operaționalizarea organizației. Toate activitățile ulterioare, ce reies din aprobarea acestor documente, sunt amânate pentru 2019, după ce situația resurselor umane va deveni stabilă, inclusiv elaborarea Manualului operațional.

Cinci (5) psihologi au absolvit un curs de formare în domeniul evaluării psihologice (psihologie clinică), organizat de către o instituție din România; 1 angajat - Directorul Programului Femei a participat la un curs de instruire de 5 săptămâni în domeniul combaterii violenței domestice, organizat de Guvernul Suediei; 2 angajați – administratorul sistemelor informatice și managerul Siguronline - au participat la cursuri de instruire în domeniul TIC și utilizarea lor în domeniul social-media; un avocat a beneficiat de o instruire profesională; 1 consilier al serviciului Telefonul de Încredere a beneficiat de o instruire în domeniul lucrului cu traumele în familie.

O activitate de consolidare a echipei a fost organizată în baza unui buget comun.

Politicele de Protecție a Copiilor și Femeilor au fost coordonate cu experții sub egida Fundațiilor OAK și Porticus, ajustate și aprobate de Consiliul de Administrare în martie 2018, la fel ca și Procedurile Operaționale Standard (POS). Atât Politicile, cât și POS au fost prezentate, discutate și semnate de fiecare angajat în parte, în cadrul atelierelor interne de evaluare și planificare în iulie-august 2018.

Centrul Internațional „La Strada” a fost înregistrat ca deținător al datelor cu caracter personal în conformitate cu legislația națională. Politica de Securitate a datelor cu caracter personal și Regulamentele privind prelucrarea informațiilor ce conțin date cu caracter personal au fost prezentate și semnate de fiecare angajat în parte.

Tot în cadrul atelierului intern de evaluare și planificare din august 2018, analiza activității serviciului LFA a conturat noi categorii de beneficiari și servicii, care au apărut în mod firesc în ultimii ani. Categoriile respective s-au definitivat ca urmare a răspunsului consilierilor la nevoile apelanților, fapt care reflectă, în mod corespunzător, evoluții contextuale relevante. Această constatare a dus la revizuirea strategiei de activitate, Regulamentului LFA și registrului de evidență a apelurilor/cazurilor. Procesul va continua și pe parcursul anului următor.

O nouă directivă pentru cooperarea cu jurnaliștii a fost elaborată în acest an - [Politica de Protecție a victimelor. Cadru de comunicare cu mass-media](#). Documentul ghidează jurnaliștii și reporterii care intenționează să abordeze subiecte legate de violența împotriva femeilor și copiilor.

Până în prezent, „La Strada” a obținut fonduri pentru activitățile de bază pentru următoarele 8 luni (contracte semnate), are acorduri în proces de negociere (OAK, WCF) și au fost depuse alte câteva dosare cu șanse înalte de aprobare (către Banca Mondială și Ambasada SUA). „Legea 2%” nu poate fi considerată nici măcar o sursă alternativă de finanțare, având în vedere că

organizațiile religioase, instituțiile de stat și corporațiile încurajează (determină) contribuabilii să direcționeze 2% către instituțiile de profil.

Având în vedere pierderea încrederii față de Guvernul RM, Uniunea Europeană a redirectionat o parte din fonduri către dezvoltarea țării prin intermediul ONG-urilor. Aceste anunțuri au declanșat apariția unor ONG-uri noi (care pretind a avea experiență vastă), dar și a ONG-urilor create de Guvern inclusiv în domeniile noastre de activitate și, prin urmare - concurența neloială.

Rapoartele narrative de activitate și raportul financiar (al organizației și pe serviciile de bază) sunt disponibile pe site-ul oficial al Centrului atât în limba română, cât și în limba engleză.

„La Strada” continuă să reflecte evenimentele și realizările majore prin publicarea comunicatelor de presă și declarațiilor oficiale. Toate studiile și cercetările elaborate de noi se regăsesc la rubrica „Publicații” a site-ului lastrada.md, în versiune completă în limba română și versiunea sumară (cel puțin) în limba engleză. Orice schimbare care intervine în structura sau domeniile organizaționale se comunică prin intermediul unui comunicat tematic sau document de luare de poziție.

S-au produs schimbări în statutul nostru de membru al organizațiilor internaționale:

- Child Help-Line International – membru acreditat
- SID Committee– în proces
- INHOPE - în proces
- WAVE – am depus dosarul pentru statutul de membru al unui grup de lucru tematic, pentru a fi mai bine informați despre activitatea internă a WAVE.
- Rape Crisis Network Europe – urmează să depunem dosarul în 2019.

Atelierul de Planificare și Evaluare Strategică a fost organizat în vara anului 2018 pentru fiecare Program și, separat, pentru Consiliul de Administrare. Câte 4 zile de lucru au fost dedicate fiecărui program, care s-au soldat cu elaborarea planurilor de activitate, planificarea bugetului pentru 2018-2019 (12 luni), pentru fiecare domeniu distinct, elaborarea conceptelor activităților de bază, în special celor noi (de exemplu, conferința și activitățile de instruire pentru profesori).

În februarie-aprilie 2019, Consiliul de Administrare a elaborat Conceptul Planului de Acțiuni și bugetului pentru anii 2019-2021, luând în considerare recomandările și concluziile evaluării externe a planului strategic, pe termen mediu.